

Nieuwsbrief nr. 25

Erfgoed leeft

7 september 2023

Het slotfeest van “Middeleeuwse Toestanden Zierikzee 1304 - 1323” zit erop. Wat een sfeervolle gebeurtenis was het en wat een geluk hebben we gehad met het mooie weer. In deze Nieuwsbrief een terugblik op deze bijzondere dagen in augustus en we kijken vooruit. Het Erfgoed benutten, behouden en beleven is volop in beeld gebracht de afgelopen twee jaar met diverse projecten.

Op Open Monumentendag 9 september nemen we afscheid van “de Blijde hoek” bij de Noordhavenpoort. De Erfgoedvrienden zijn er met een kraam. U bent van harte welkom vanaf 11.00 uur en om 16.30 sluiten we het af met middeleeuwse muziek van Slag ende Stoot. Op 12 september worden de Blijde en de ‘Zeeslag borden’ weggehaald. Die hebben veel bekijks getrokken.

Sint Laurensdag 10 augustus 1323 – 2023 intocht Zierikzee

Op de dag van de overwinning van de zeeslag in 1304 zeilde de Kamper Kogge in volle glorie de haven binnen met een vloot historische schepen in haar kielzog. Kapitein Herman van der Meulen, de havenmeesters, Ria Geluk van het varend erfgoed, Peter Mater van de watersportvereniging en Carel Beulink van de Museumhaven Zeeland leidden het geheel in goeie banen naar de aanlegsteiger. De intocht was een indrukwekkend schouwspel.

Wie was de beschermheilige Sint Laurentius uit de derde eeuw

Keizer Valerianus in Rome weet dat Laurentius als diaken en weldoener is rondgegaan tussen de arme christenen. Hij denkt dat Laurentius veel geld en goederen tot zijn beschikking moet hebben. De keizer zet hem gevangen en eist veel geld. Als Laurentius verlof vraagt om het gevraagde op te halen, besteedt hij zijn tijd nuttig door alles wat hij heeft aan de armen uit te delen. Als hij met lege handen samen met een grote groep arme mensen terugkeert bij zijn rechters verklaart hij, wijzend naar de stoet van mensen: "Zie daar de schatten van de Kerk." Omdat ze hem niet geloven, wordt hij geselsd. Dan wordt besloten hem op een rooster boven een vuur te folteren.

Volgens een legende zou hij toen gezegd hebben: "Ik ben al gaar, keer mij om en eet me op." Mogelijk is hij tijdens deze foltering gestorven, maar waarschijnlijker is het dat hij ten slotte onthoofd is. De relikwie van zijn hoofd, die nog los bewaard wordt, wijst

daarop. Op 11 en 12 augustus stond op de middeleeuwse markt een kraam met een 'relikwie'. Het was een stukje ijzer dat verwees naar het rooster waarop de heilige Laurentius is gefolterd. Toeval? Bron: wikipedia. Op Sint Laurensdag werd ruim 250 jaar lang een ommegang gehouden in Zierikzee ter herdenking van de Zeeslag op de Gouwe en het beleg van Zierikzee 1304.

De tocht van de Kamper Kogge naar Zierikzee en meer....

Wie kan dat beter vertellen dan de bemanning van de kogge zelf. Daar kunt u in het logboek lezen wat de bemanning zoal meegemaakt heeft onderweg. De kogge is weer veilig thuis. Het was bijzonder om de Kogge in Zierikzee te hebben. [klik hier](#) voor hun logboek.

Graaf Willem III en Vlootvoogd Reinier Grimaldi

In hun overwinningskleed waren zij met de Oorkonde van de Vrede van Parijs aan boord gestapt van de Kamper Kogge. Beide mannen, Davey van den Hummel en Mario van Dongen waren flink onder de indruk en zij speelden hun rol met verve. Op de Kogge stapten zij af op de burgemeester met de oorkonde. Deze heeft de stadszegel van Zierikzee, in 3D vorm nageemaakt door Paul Wagemakers, bevestigd en daarmee was de oorkonde opnieuw bezegeld na 700 jaar. Burgemeester Jack van der Hoek verklaarde hierna de 'Middeleeuwse Toestanden' voor geopend. Een rondleiding volgde, waarbij de burgemeester een Kampers pakket ontving. Alle medewerkers

kregen een oorlam en een zoute haring. De kogge was een enorme publiekstrekker, het trok per dag ruim 1500 bezoekers, zo ook de website van de Erfgoedvrienden. Met dank ook aan de pers en sociale media die paraat waren met het verspreiden van nieuws over de middeleeuwse toestanden. De Erfgoedvrienden kregen een prachtig kunstwerk van de Kamper Kogge cadeau.

[Klik hier](#) voor de video van de invaart.

Middeleeuwse markt met re-enactment

Bij de Dikke Toren, onder de Beuze, op het Havenplein en Havenpark had organisator Guusje Poot met de reenactment groepen een prachtig gemêleerd gezelschap bij elkaar gebracht met hun kampementen, tenten, hun waar of act. Het was een diverse groep met stuk voor stuk boeiende ambachten, taferelen, vaardigheden, muziek, lekkernijen, spelletjes, acrobatiek, verhalen en theater. De groepen hadden het dik voor elkaar! Voor jong en oud was er van alles te ondernemen, te doen en te beleven. Het publiek genoot en was zeer leergierig kregen we van de groepen terug.

Het was mooi opgezet, zodat iedere tent of kraam de ruimte kreeg die het verdiende. Kortom, chapeau voor alle enthousiaste middeleeuwers en de bezoekers. Ze hebben de historische stad Zierikzee een monumentale dienst bewezen.

Het vertrek van de Kamper Kogge op 13 augustus

Het middeleeuwse lied 'Santa Maria, strela do dia', een Cantiga uit 1370, is het uitzwaailied voor de Kamper Kogge geworden. We wensten hen zo een behouden vaart. De projectgroep met Ada Hommel, Rob van der Hoek, Corien Meeles, Elly van Lieshout en Baukje Bijlsma werkten samen met Albert de Vos van het Cultuurhuis en dirigent Rudy Pijfers van Pop Wave. Het in wit gestoken projectkoor vertolkte de Cantiga met een Nederlandse tekst: 'Ode aan de Vrede'.

Muzikanten op luit, trommels, doedelzak en fluit begeleiden hen. Dit was een kippenvel momentje. Luitzen Bijlsma gooide de trossen los en zo voer de Kogge weg, even later kwam het water met bakken uit de hemel [Klik hier](#) voor het filmpje vanaf de kogge genomen.

De Nicolaas en de Stads- en Commerciwerf

In de Nicolaas in Brouwershaven staat de reizende expo Zierikzee 1304 -1323nog tot 31 oktober. In de Stads- en commerciwerf is het diorama met 3d bril van de fresco's in Genua te zien tot eind oktober.

Het Palazzo Spinola met de fresco's van de Zeeslag in Genua heeft foto's van de middeleeuwse toestanden op hun sociale media geplaatst. De directie van het Palazzo Spinola is enthousiast. Han Polman, commissaris van de Koning in Zeeland, die bij de opening van het project in april van dit jaar aanwezig was, heeft inmiddels Palazzo Spinola in Genua bezocht.

Wat volgt er nog

- Korte promotiefilm over de middeleeuwse stad in zijn omgeving. Op meerdere locaties waar projecten zijn uitgevoerd zijn foto's en filmopnamen gemaakt. Deze film over 1304 met Zierikzee in de hoofdrol als middeleeuwse stad zal volgend jaar in onder andere de Dikke Toren te zien zijn.
- Er wordt gedacht aan een ommegang-processie om het narratief te herdenken.
- Er wordt gewerkt aan een muzikale variant van het verhaal 1304 – 1323
- Het Santa Marialied gaat verder volgend jaar.

Welkom nieuwe vrienden en huidige reders en poorters voor uw vertrouwen in de Erfgoedvrienden.

Geschiedenis leeft. Een grote pluim voor de 'stille krachten' die aan dit project hebben gewerkt en dank aan de sponsoren, subsidie gevers, bedrijven en personen die in natura hebben bijgedragen.

Een hele fijne nazomer voor u allen, met Vriendelijke groet,

Luitzen Bijlsma, Lisette van de Velde , Peter Bracke, Jozé van de Sande en Baukje Bijlsma

(Klik op de foto's voor de video)